

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI
ELM VƏ TƏHSİL NAZIRLIYI

Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyinin 12.09 2022-ci il tarixli F-531 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmişdir.

**“SƏNAYE VƏ MÜLKİ BİNALARDADA ELEKTRİK AVADANLIQLARININ QURAŞDIRILMASI
VƏ İSTİSMARI” İXTİASI ÜZRƏ**

TƏHSİL PROQRAMI (KURİKULUM)

1. Ümumi müddəəalar

- 1.1. Subbakalavr peşə-ixtisas dərəcəsi verən "Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı" ixtisasının təhsil programı "Təhsil haqqında" və "Peşə təhsili haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarına, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Peşə təhsili müəssisələrində yüksək texniki peşə təhsili səviyyəsi üzrə tədrisin kredit sistemi ilə təşkil Qaydası"na aid qərarı və Elm və Təhsil Nazirliyinin müvafiq qərarları ilə təsdiq edilmiş müvafiq hüquqi sənəd və qaydalara uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. Yüksək texniki peşə təhsili proqramları (kurikulumlar) təlim nəticələri və məzmun standartlarını, tədris fənn/modullarını, həftəlik dərs və dərsdənkənar məşğələ saatlarının miqdarını, pedaqoji prosesin təşkili, təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi sistemini özündə əks etdirən sənəddir.
- 1.3 Təhsil Proqramı (kurikulum) tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə subbakalavr hazırlığını həyata keçirən bütün peşə təhsili müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4 Strukturda istifadə olunan işarələr:
İTP – ixtisas üzrə Təhsil Proqramı
ÜK – ümummədəni kompetensiyalar
PK – peşə kompetensiyaları
- 1.5 Elektronika və kommunikasiya sistemlərinin istismarı ixtisası üzrə təhsil proqramlarının mənimşənilməsinin normativ müddəti və məzunlara verilən ixtisas dərəcəsi:

Ixtisasın şifri və adı:	030409 Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı
Ixtisas qrupu / İqtisadi sektorlar:	Elektrik avadanlıqlarına xidmət və təmiri (sahələr üzrə)
Peşə təhsili səviyyəsi:	Yüksək texniki peşə təhsili
Ixtisas dərəcəsi:	"Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı" subbakalavr ixtisas dərəcəsi
Kreditlərin sayı:	180
AzMKÇ səviyyəsi:	5
ISCED kodu:	0713 Electricity and energy
Məşğulluq təsnifatında kodu:	3113
Qəbul şərtləri:	Ən azı ümumi orta təhsil
Təhsil forması və müddəti:	Öyani Tam orta təhsil bazasından 3 il; Ümumi orta təhsil bazasından 4 il.
Məşğulluq imkanları:	İstehsalat müəssisələrində, elektroenergetika və elektrik təchizatı, təmiri və layihələndirilməsi ilə əlaqədar müəssisə, institut və təşkilatlarda müxtəlif elektrik sistemlərinin quraşdırılması və texniki xidmət işlərinin icrasını

030409 «Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı» ixtisası “Azərbaycan Respublikasının ömürboyu təhsil üzrə Milli Kvalifikasiyalar Çərçivəsi”nin (AzMKÇ) 5-ci səviyyəsinə uyğundur.

- 1.6 Müəyyən olunmuş kreditin tələbə tərəfindən yığıılması məcburidir. Kreditləri müəyyən səbəblərdən qazanmayan (qazana bilməyən) tələbənin həmin modul/fənn üzrə akademik borcu qalır. Cari semestrdə müəyyən səbəbdən imtahanda (imtahanlarda) iştirak etməyən və (və ya) həmin semestrdə akademik borcu yaranmış tələbəyə növbəti semestrin dərsləri başlayanadək bir dəfə həmin imtahanı (imtahanları) vermək imkanı yaradılır. Əlavə olaraq tələbə hər bir semestrdə modul (fənni) dinləmədən akademik borcu əvvəlki semestrdə (semestrlərdə) yaranmış iki modul üzrə (hər moduldan bir dəfə olmaqla) də imtahanda iştirak edə bilər.

2. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisası üzrə məzunların ixtisas xarakteristikası və kompetensiyası

2.1 Subbakalavrın ixtisas xarakteristikası.

“Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” üzrə mütəxəssis elektroenergetika sahəsində üzrə müəssisələrdə elektrik dövrələri və avadanlıqları, PLC və ardıcılı idarə etmə, həmçinin müxtəlif elektrik sistemlərinin quraşdırılması və texniki xidmət işlərinin icrasını təmin edən mütəxəssisdir.

2.1.1 Peşə fəaliyyətinin əsas istiqamətləri (vəzifə və funksiyalar):

- Elektrik dövrələrini qoşmaq
- Elektrik dövrələrini təmir etmək
- Elektrik dövrələrində gərginliyi/cərəyanı ölçmək
- Dövrədə cərayanının keçməsini müəyyən etmək
- İstehsal sahəsindəki elektrik dövrənin texniki xidməti (istismarı)
- İstehsal sahəsində elektrik maşınları quraşdırımıq
- Elektrik maşınlarının qoşulması
- Elektrik maşınların təmiri
- Tək fazalı / üç fazalı mühərrik makarısının sarğıları
- PLC rele-kontakt sxemini programlaşdırmaq
- PLC dövrəsini qoşmaq
- PLC dövrəsinin təmir etmək
- Elektrik panelini quraşdırmaq
- Elektrik cihazları qapalı/açıq sahədə quraşdırmaq
- Bina/müəssisədə elektrik quraşdırma işlərini tamamlamaq
- Avtomatlaşdırma xətti sistemini qoşmaq
- Xətləri birləşdirmək, quraşdırmaq və texniki xidmət işləri

2.1.2 Peşə fəaliyyəti üzrə hazırlıq səviyyəsinə qoyulan tələblər:

İxtisas üzrə:

- Elektrik sistemləri və dövrələrinin əsasları, iş prinsipi və quraşdırılması
- Elektrik dövrələrində gərginlik və cərəyan ölçülülməsi
- Elektrik avadanlıqları, generator, mühərrik və transformatorların iş prinsipi, quruluşu və xüsusiyyətləri
- DC və sinxron generatorun iş prinsipi və xarakteristikası
- AC və DC servo mühərriklər
- Tək və üç fazalı mühərriklər, onların sarğıları
- PLC programlaşdırma və idarəetmə
- Ardıcıl idarə etmə
- Alternativ enerji mənbələri və tətbiqi

Yumşaq bacarıqlar (soft skills):

- Zamanın idarə olunması
- Problem həll etmə
- Yaradıcılıq

2.2. Programın mənimsənilməsi nəticəsində məzunun kompetensiyasına qoyulan tələblər.

2.2.1 Məzun aşağıdakı ümummədəni kompetensiyalara (ÜK) yiyələnməlidir:

- kollektivdə işləmək (**ÜK-1**);
- öz sahəsi və digər sahələrin mütəxəssisləri ilə ünsiyyətdə olmaq (**ÜK-2**);
- etik normalara malik olmaq (**ÜK-3**);
- sağlam həyat tərzini gözləmək (**ÜK-4**);
- tənqid və özünətənqidə dözümlülük göstərmək (**ÜK-5**);
- problemlı şəraitlərdə təşəbbüskarlıq göstərmək və məsuliyyəti öz üzərinə götürmək (**ÜK-6**);
- dövlət dilində sərbəst danışmaq (**ÜK-7**);
- xarici dildə ünsiyyətdə olmayı və fikrini ifadə etməyi bacarmaq (**ÜK-8**);
- İKT-dən istifadə etməyi bacarmaq (**ÜK-9**);
- Karyera planlaması və karyera yüksəlişi üçün öz inkişafına, peşəkarlığının artırılmasına çalışmaq (**ÜK-10**);
- fikrini düzgün və yiğcam ifadə etmək (**ÜK-11**);
- Peşə fəaliyyəti və gündəlik həyatda əmək təhlükəsizliyi və sağlamlıq qaydalarına riayət etmək və digər şəxslərə məlumatlandırmaq (“**ÜK-12**”).
- Xidmet göstərdiyi fəaliyyət sahəsi üzrə daim yenilikləri araşdırmaq (**ÜK-13**)

2.2.2 Məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalarına (PK) yiyələnməlidir:

- fəaliyyət sahəsinə aid olan istənilən istehsal sahələrinin, müəssisələrin və təşkilatların ixtisasına aid əsas problemlərini sistemləşdirməyi bacarmaq, onların kompleks təhlilini aparmaq və aradan qaldırmaq (**PK-1**);
- peşə fəaliyyətində İKT-dən istifadə etmək (**PK-2**);
- qarşıya müəyyən vəzifələr qoymağı, onları həll etməkdə müvafiq metodları seçməyi və tətbiq etməyi bacarmaq (**PK-3**);
- Mövcud problemlərin aradan qaldırılması və fəaliyyəti ilə bağlı müvafiq sənədləşmə aparmaq və hesabatlar hazırlanmaq (**PK-4**);
- ixtisasla bağlı əsas anlayış və terminlərin mənasını bilmək və praktikada tətbiq etmək (**PK-5**);
- ixtisasla bağlı müxtəlif layihələrin planlaşdırılması və icrasında iştirak etmək (**PK-6**);
- ixtisasla bağlı aşağıdakı bilik, bacarıq və səritşərlərə yiyələnmək (**PK-7**).
 - Elektrik sistemləri və dövrələrinin əsasları, iş prinsipi və quraşdırılması
 - Elektrik dövrələrində gərginlik və cərəyan ölçülməsi
 - Elektrik avadanlıqları, generator, mühərrik və transformatorların iş prinsipi, quruluşu və xüsusiyyətləri
 - DC və sinxron generatorun iş prinsipi və xarakteristikası
 - AC və DC servo mühərriklər
 - Tək və üç fazlı mühərriklər, onların sarğıları
 - PLC programlaşdırma və idarəetmə
 - Ardıcıl idarə etmə
 - Alternativ enerji mənbələri və tətbiqi

3. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisası üzrə təhsilin məzmununa və səviyyəsinə qoyulan minimum tələblər

Humanitar və baza modulları bölümünə daxil olan modullar Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 11.03.2019-cu il tarixli, 85 №-li qərarı ilə təsdiq olunmuş «Peşə təhsilinin dövlət standartları»nda əks olunan “ömürboyu təhsil” prinsipinə uyğun müəyyənləşdirilmişdir.

Humanitar və baza modulları bölümü üzrə təhsilalan “ömürboyu təhsil” prinsipinə uyğun olaraq aşağıdakı bilik və bacarıqlar əldə edəcəkdir:

- ixtisas üzrə peşə fəaliyyətini təmin edən ana dilində və xarici dildə yazılı və şifahi ünsiyyət qurmaq üçün nəzəri və təcrübə biliklərə malik olmalı;
- ixtisas üzrə qazanılmış biliklərdən istifadə etməli;
- informasiyanın toplanması və emalında müasir üsullardan istifadə etməli, müxtəlif hesablamaları aparmalı;
- ixtisas sahəsinin əsas problemlərini dərk etmək, onların konkret tətbiq sahələrini bilməli;
- peşə fəaliyyəti dairəsinə aid olan məlumatların işlənilməsində və saxlanılma-sında kompyuter texnologiyasından istifadə etməli;
- peşə fəaliyyətində sahibkarlıq düşüncəsini və ideyalarını əsas götürməli;
- peşə fəaliyyətində peşənin təlb etdiyi işgüzar etika və davranış qaydalarına əməl etməli;
- peşə fəaliyyətində “ömür boyu” öyrənmə prinsiplərini rəhbər tutaraq şəxsi inkişafa və düzgün karyera planlaşmasını əsas götürməlidir.

Ixtisas üzrə baza biliklərin formalaşmasını imkan verəcək aşağıdakı modulların tədrisi də bu bölmədə icra edilir (məs. Texniki rəsmxətt, İstehsalatın İdarəedilməsi və s.). Bu təhsilalana texniki biliklərin formalaşması, həmçinin gələcək iş prosesində müəyyən idarəciliğin funksiyalarının icrası üçün tələb olunan səriştələrin əldə edilməsinə istiqamətlənir.

3.1 Ixtisas üzrə modul və fənn bölmələri, modul və fənn mənimsənilməsi (təlim) nəticələri (bilik, bacarıq və yanaşma baxımından) və kreditləri, qazanılması nəzərdə tutulan kompetensiyaların kodları:

3.1.1 Ümumtəhsil fənlər bölməsi:

Ümumtəhsil fənləri bölməsinə daxil olan fənlər 29 mart 2019-cu il 1532-VQ nömrəli “Ümumi təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanunun və “Azərbaycan Respublikasında ümumi təhsilin dövlət standartları” haqqında Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 29 sentyabr tarixli 361 nömrəli Qərarının tələblərinə uyğun müəyyənləşdirilmişdir.

Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş qruplarda tədrisin birinci ilində ümumtəhsil fənləri tədris olunduğu üçün kredit sisteminə daxil edilmir.

Fənn bölümünün kodu	Fənlərin adı	Saat miqdarı (həftəlik)
ÜF-B01	Azərbaycan dili	3
ÜF-B02	Xarici dil	4
ÜF-B03	Riyaziyyat	4
ÜF-B04	Fizika	3
ÜF-B05	Kimya	3
ÜF-B06	Ədəbiyyat	1
ÜF-B07	Azərbaycan tarixi	1
ÜF-B08	Coğrafiya	1
ÜF-B09	Ümumi Tarix	1
ÜF-B10	Biologiya	1
ÜF-B11	İnformatika	2
ÜF-B12	Fiziki tərbiyə	2
ÜF-B13	Çağırışaqədərki hazırlıq	2
IT - B01	Praktiki laboratoriya dörsləri / istehsalat təlimi	7
Cəmi:		35
Qeydlər:		
Ümumtəhsil fənləri tədris olunduğu halda, həmin fənlərə kreditlər ayrılmır. Tədris müddəti 38 həftə (18/20) davam edir.		

Ümumi orta təhsil bazasından qəbul olunmuş qruplarda peşə təhsilinin dövlət standartında göstərilmiş "Ana dilində ünsiyyət" səriştəsi "Azərbaycan dili", "Xarici dildə ünsiyyət" səriştəsi "Xarici dil", "İnformasiya texnologiyaları" səriştəsi "İnformatika", "Hesablama əməliyyatlarını yerinə yetirmə" səriştəsi isə "Riyaziyyat" fənni programına integrasiya olunmuş şəkildə, həmçinin ixtisasın tələbləri nəzərə alınmaqla uyğunlaşdırılmış program əsasında tədris edilir.

"Xarici dil" və "İnformatika" fənnin tədrisi tələbələrin sayı 15 (on beş) və daha çox olan qruplarda müvafiq maddi-texniki baza və ixtisas müəllimləri olduğu halda 2 (iki) qrupa bölünərək aparılır.

"Xarici dil" fənnində tədrisi nəzərdə tutulan xarici dilin seçimi zamanı tədris qruplarında təhsil alan tələbələrin mütləq çoxluğu nəzərə alınaraq ümumtəhsil pilləsində təhsil aldıqları "əsas xarici dil" əsas götürülür.

Praktiki laboratoriya dörsləri və ya istehsalat təlimi tədrisi təhsil müəssisəsi tərəfindən laboratoriya və emalatxana şəratinə əsasən tədris edilir.

3.1.2 Kadr hazırlığı üçün tələb olunan modul və fənn bölümü:

Modul (fənn) bölümün ün kodu / adı	Fənn bölmələri, onların mənimsənilməsinin nəticələri (bilik, bacarıq və vərdişlər baxımından)	Modullar üzrə kredit- lərin sayı	Qazanılma sı nəzərdə tutulan kompeten- siyaların kodları
Təhsil hissəsi			
HBM – B00	Humanitara və baza modullar bölümü Bu bölümə daxil olan modulların öyrənilməsi nəticəsində subbakalavr:		
HBM– B01 Azərbayc an tarixi	Bilməlidir: - Azərbaycan tarixinin əsas mərhələləri və xronologiyası barədə təsəvvürə, müstəqillik yolunda qazandığı nailiyyətlər, tarixi şəxsiyyətlər və əsas tarixi hadisələr haqqında məlumatə malik olmalı; Bacarmalıdır: - Tarixi inkişaf mərhələlərini müqayisə və təhlil etməyi, tarixin qiymətləndirilməsinə dair öz mövqeyini əsaslandırmağı və fikrini ifadə etməyi.	5	ÜK-1 ÜK-2 ÜK-5
HBM– B02 Azərbayc an dilində işgüzar və akademik kommuni kasiya	Bilməlidir: - Azərbaycan Respublikasının dövlət dilini sərbəst bilməli, nitqin düzgünlüyü, aydınlığı və dəqiqliyi naminə sözləri düzgün tələffüz etməyi; Bacarmalıdır; - Azərbaycan dilinin leksikonundan peşə fəaliyətində istifadə etməyi, dil qaydalarına uyğun danışmağı və yazmağı, rəsmi və işgüzar üslubda yazmağı və danışmağı;	4	ÜK-7 ÜK-3 ÜK-4 ÜK-11
HBM- B03 / B04 / B05 İnformasi ya texnologi yaları	Bilməlidir: - İnformasiya texnologiyalarından istifadə etməklə ixtisas aid məlumat, əldə etmək və tətbiqi imkanlarını; Bacarmalıdır: - İnformasiya texnologiyalarından təhlükəsiz şəkildə istifadə etməyi və rəqəmsal məzmun yaratmayı, müvafiq sosial media vasitələrindən istifadə etməyi; Yiyələnməlidir: - İKT, sosial media və digər program təminatlarından peşə fəaliyyətində istifadə etmək vərdişlərinə.	6	ÜK-9 PK-2 ÜK-13
HBM- B06 / B07 / B08 / B09 Xarici dildə işgüzar və akademik	Bilməlidir: - Xarici dildə olan ixtisasa aid ədəbiyyatı oxuyub başa düşməyi; Bacarmalıdır: - Xarici dildə olan ixtisasa aid ədəbiyyatı lügətle tərcümə etməyi, tərcüməyi-hal və digər rəsmi sənədləri xarici dildə tər-tib etməyi, xarici dildə yazılı və şifahi ünsiyyət qurmağı; Yiyələnməlidir: - Xarici dildə olan material-lardan peşə fəaliyyətində istifa-də etmək vərdişlərinə.	12	ÜK-1 ÜK-8 ÜK-13

communi kasiya			
HBM- B10 / B11 Texniki hesab	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Məsələlərin həllində riyazi düşüncə nümayiş etdirməyi, və peşə fəaliyyəti ilə bağlı riyazi düşüncəni tətbiq etməyi; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İxtisas uyğun müvafiq hesablamalar aparmağı, qrafik və cədvəlləri hazırlamaq və istifadə etməyi, təsviri statistikadan istifadə etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>Riyazi yanaşma və metodlardan peşə fəaliyyətində istifadə etmək vərdişlərinə.</p>	4	ÜK-2 PK-3
HBM- B12 Şəxsi inkışaf və karyera planlama sı	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fərdi özünü inkişaf və karyera planlaması üzrə yanaşma və tətbiqləri başa düşməyi; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Karyera məqsədlərini müəyyən etməyi, karyera inkişafında müasir işaxtarma və müraciət üsullarından istifadə etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fərdi və karyera inkişafı üçün müasir planlama və tətbiq mexanizmlərindən istifadə etmək vərdişlərinə. 	3	ÜK-6 ÜK-10
HBM- B13 Layihə idarə edilməsi	<p>Bilməlidir:</p> <p>Layihələrin hazırlanması, idarə edilməsi və monitorinqi mərhələlərini izah etməyi və fəaliyyətlərin düzgün planlaması tətbiq etməyi;</p> <p>Bacarmalıdır:</p> <p>Müxtəlif ölçülü layihələrin idarə edilməsi üçün layihə planlaması və idarə edilməsi üzrə alət və üsullardan istifadə etməyi;</p> <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>Layihə planlanması və idarə edilməsi üzrə müasir yanaşma və vərdişlərə</p>	3	PK-6
HBMS- B00	Seçmə modullar*		
HBMS- B01 Etika və estetika (İşgüzar Etika)	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşəkarlıq prinsipləri və iş yerində davranış qaydalarını; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşəkarlıq prinsipləri və komanda ilə səmərəli işləməni, vaxtdan səmərəli istifadə etməyi, iş yerində davranış qaydalarına əməl etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşəkarlıq və səmərəli iş prinsiplərini, iş yerində düzgün davranış qaydalarından peşə fəaliyyətində istifadə etmək vərdişlərinə. 	3	ÜK-1 ÜK-3 ÜK-4 ÜK-5
HBMS- B02 Estetika və	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreativlik və estetika anlayışlarını, etiket və nəzakət qaydalarını başa düşməyi; <p>Bacarmalıdır:</p>	3	ÜK-1 ÜK-3 ÜK-4 ÜK-5

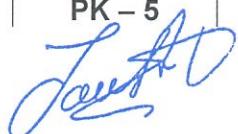
Mədəni İfadə	<ul style="list-style-type: none"> - Kreativlik və estetika anlayışlarını, etiket və nəzakət qaydalarını təhlil edərək onlardan istifadə etməyi; Yiyələnməlidir: Peşə fəaliyyətində etiket bə nəzakət qaydalarından istifadə etmək vərdişlərinə. 		
HBMS-B03 STEM	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - STEAM Mühəndislik və Dizaynın əsasları; - 3D qələm, 3D CAD Modelləşdirməyə giriş; - Mikrobit ilə Robototexnika -programlaşdırırmaya giriş; - CNC lazer texnologiyasına giriş; - Dron texnologiyasının əsaslarını. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3D qələm və 3D CAD modelləşdirmə ilə müxtəlif obyektlərin dizaynını; - Mikrobit ilə robototexnika programlaşdırma əsasında müxtəlif layihələrin programlaşdırılması; - CNC lazer texnologiyası əsasında müxtəlif obyekt düzəldilməsini; - Dron texnologiyası üzrə müəyyən fəaliyyətləri. <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - STEAM Mühəndisliyi, CNC lazer və Dron texnologiyası üzrə müxtəlif praktiki vərdişlərə. 	3	ÜK-9 ÜK-13 PK-2
HBMS-B04 Sahibkarlıq iğin əsasları və biznesə giriş	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sahibkarlıq düşüncəsi və yanaşmalarını və onların peşə fəaliyyətində tətbiqi imkanlarını başa düşməyi; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşə fəaliyyəti üzrə tətbiq edilə bilən sahibkarlıq ideyalarını müəyyən etməyi, biznes planlar hazırlamağı və biznes planları təhlil edərək onları tətbiq etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşə fəaliyyətində sahibkarlıq düşüncəsi və sahibkarlıq istiqamətində planlar hazırlama və tətbiq etmək vərdişlərinə. 	3	PK-1 PK-6
HBMS-B05 İstehsalat ın idarə edilməsi	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İxtisasına aid istehsalat sahələrinin əsas idarəetmə prinsip və mexanizmlərini başa düşməyi; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Peşə fəaliyyətindən asılı olaraq istehsalatın planlanması və idarə edilməsi ilə bağlı prinsipləri düzgün formada tətbiq etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İxtisasa aid istehsalatın idarə edilməsinin əsas prinsiplərinin peşə fəaliyyətində istifadə etmək vərdişlərinə. 	3	PK-1 PK-6
EAQ-İM-B00	<p>İxtisas peşə hazırlığı modulları bölümü</p> <p>Bu bölümə daxil olan modulların öyrənilməsi nəticəsində subbakalavr:</p>		
EAQ-İM-B05	Bilməlidir:	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2

Texniki rəsmxətt	<ul style="list-style-type: none"> - İxtisasa aid çertyojların və eskizlərin hazırlanma mexanizmini və peşə fəaliyyətində tətbiq imkanlarını başa düşməyi; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İxtisas aid sxem, çertyoj və planları təhlil etməyi və peşə fəaliyyəti ilə əlaqədar düzgün formada tətbiq etməyi; <p>Yiyələnməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İxtisasa aid sxem, çertyoj və eskizləri peşə fəaliyyətində istifadə etmək vərdişlərinə. 		PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B02 Elektromaqnetizm	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vektorların təfsiri - Elektrostatik sistem - Dielektriklər - Elektrostatik enerji - Konduktorlar - Elektrostatik müdafiə - Kapasitans - Cərəyan hadisəsi - Maqnit sahəsi - Laplas çevirməsi - Elektromaqnit induksiyası; <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vektorlar üzərində əməliyyatlar; - Maqnetik cərəyana hadisəsi; - Maqnetik qoruma; - Elektromaqnit sahəsi - Çevrilmə funksiyası <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>Elektromaqnit nəzəriyyəsi və elektromaqnit dalğa nəzəriyyəsini başa düşmək və onu elektrik dövrəsi və elektronik dövrəyə tətbiqi üzrə vərdişlərə.</p>	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B03 / B021 Elektrik avadanlığı I / II	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DC generatorunun prinsipləri və strukturu - DC generatorlarının nəzəriyyəsi, növləri və xarakteristikası - DC motorunun prinsipi və strukturu - DC motorlarının nəzəriyyəsi, növləri və xarakteristikası - Sinxron generatorların prinsipləri və strukturu - Sinxron motorun nəzəriyyəsi və xarakteristikası - Xüsusi məqsədli maşınlar - Transformatorun prinsipi, strukturu və növü - Transformator, kabelləmə və xüsusi transformatorun xarakteristikası - İnduksiya motorunun prinsipi və strukturu - İnduksiya motorunun ekvivalent dövrəsi və xarakteristikası. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sinxron və DC generatorun paralel işlədilməsi. - Transformator, kabellər və xüsusi transformatorun xarakteristikası 	3 / 3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7

	<ul style="list-style-type: none"> - Üç fazalı induksiya motorunun idarə edilməsi - Partlamaya davamlı elektrik avadanlığı <p>Yiyələnməlidir: Müxtəlif elektrik dövrələri və qurğularının iş prinsipi, strukturu və yük növlərinə uyğun qurğular seçilməsi üzrə vərdişlərə</p>		
EAQ-İM-B17 Güç elektronikası	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sənayeyə nəzarətin ilkin prinsipləri - Proses elementinin xarakteristikası - Datçıklar - Digər sensorlar - Sıgnal kondisionerləri və ötürüçülük - Analoq kontrollerlər - Güc interfeysləri - Sistem reaksiyası. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aktuatorlar və idarəetmə - Rəqəmsal idarəetmə. <p>Yiyələnməlidir: Elektronika əsaslı sənayenin idarə edilməsi üçün dövrələr və sistemlər kimi müxtəlif elektronik qurğuların iş prinsipləri üzrə vərdişlərə.</p>	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B06 Elektroenergetika mühəndisliyi	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enerji sisteminin konfiqurasiya və xarakteristikası - Hidroelektrik enerji istehsalı - Termal enerji istehsalı - Nüvə enerjisi istehsalı - Ötürmə və paylama sisteminin konfiqurasiyası - Xəttin elektrik xüsusiyyətləri - Xətti sabitlər və korona - Ötürüçülük xüsusiyyəti və tutumu - İnduksianın pozulması və stabilliyi - Neytral nöqtəni torpaqlama metodu - Qeyri-təbii gərginlik və kommutator - Paylama xətlərinin strukturu və paylama metodu - Paylama xətlərinin elektrik xüsusiyyətləri <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Xətanın hesablanması; - Paylama xətlərinin işi və qorunması <p>Yiyələnməlidir: Hidroenerji, termal enerji, nüvə enerjisi və digər enerji yaratma üsulları və avadanlıqlarının iş prinsipləri haqqında biliklərə.</p>	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B07 Elektrik quraşdırma işləri	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kabellər və kabelləmə qurğularının növləri və istifadəsi - Torpaqlama işlərinin növləri və quraşdırma metodu - Elektrikli kondisioner avadanlığı, su təchizatı və sanitariya avadanlığı - Su paylama qurğularının planı, gərginliyin qəbul edilmə metodu 	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7

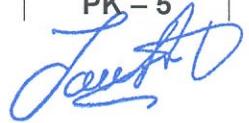
	<ul style="list-style-type: none"> - Qəbuledici qurğuların tutumunun müəyyən edilməsi, avadanlığın tərkibi - Müxtəlif qoruyucu ötürmə sistemlərin və bölmələri olan qəbuletmə sisteminin xarakteristikası - Elektrik enerjisi yaradan qurğunun tərtibatı və fəlakətin qarşısını alan avadanlıq - İldirimdən qoruma avadanlıqları və kommunikasiya qurğularının tərtibatı - Paylama qurğuları və batareya ilə işləyən qurğuların tərtibatı - Partlamaya qarşı davamlı elektrik avadanlığı <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Müxtəlif boru və kabellərin quraşdırılması - Kanalın xüsusi yerdə quraşdırılması - Elektrik kabelləri və əlaqələndiricilərin izolyasiyası - İşıqlandırma avadanlığının tərtibatı və quraşdırılması - Enerji çıxışı qurğusu, enerji kabelləmə avadanlığı və onların tərtibatı - Kəmiyyətin hesablanması və smetası. <p>Yiyələnməlidir: Elektrik avadanlıqlarını quraşdırmaq üçün müxtəlif paylama metodları, nəzəriyyələr və quraşdırma üsulları üzrə vərdişlərə.</p>		
EAQ-İM-B08 Sensor şəbəkələr mühəndisliyi	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sensor şəbəkələrin xüsusiyyətləri - Sensorların fiziki xüsusiyyətləri - Sensorların optik komponentləri - İnterfeys elektronik dövrələr - İş və hərəkət detektorları - Sürət və sürətləndirmə - Güc, gərginlik və taktil sensorlar - Təzyiq sensorları - Axın sensorları - Akustik sensorlar - Rütubət sensorları - İşıq detektorları - Radiasiya detektorları - Temperatur sensorları - Kimyəvi sensorlar - Sensor materialları və texnologiyaları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Məlumatların qəbul edilməsi - Mövqeləndirmə, yerdəyişmə və səviyyələndirmə. <p>Yiyələnməlidir: Müxtəlif sensorların iş prinsipləri və funksiyasına uyğun sensorların işlədilmə üzrə vərdişlər.</p>	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B10 Alternativ enerji	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bərpalanın enerjiyə olan zərurət - Yanacaq elementləri - Hidrogen enerjisi - Günəş enerjisi 	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5

mühəndis liyi	<ul style="list-style-type: none"> - Fotoelektrik enerji - Bioenerji - Külək enerjisi - Kiçik hidroenerji - Geotermal enerji - Dəniz enerjisi - Tullantılardan əldə olunan enerji - Enerji çevrilməsinin ümumi təsviri - Yükləmə kontrolleri. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bərpaolunan enerjinin ümumi təsviri - Bərpaolunan enerji növlərinin fərqləndirilməsi və üstünlüklerin izahı. <p>Yiyələnməlidir: Bərpaolunan enerjinin növləri və istifadəsi üzrə vərdişlərə.</p>		PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B16 Rəqəmsal I dövrələr	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rəqəmsal anlayışlar - Say sistemləri, operatorlar və kodlar - Məntiq elementi - Kombinasiyalı məntiqin funksiyaları - Fiksatorlar, iki dayanıqlı dövrələr və taymerlər - Sayğaclar - Hərəkətli registr - Yaddaş və tutum;. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bul cəbri və məntiqi sadələşdirmə - Kombinasiyalı məntiqi analiz. <p>Yiyələnməlidir: Əlavədicilər, sayğaclar, dekoderlər və kodlayıcılar, multipleksorlar və demultipleksorlar daxil olmaqla rəqəmsal sistemin əsas anlayışları üzrə vərdişlər.</p>	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B15 Avtomatik idarəemə	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ardıcıl idarəetmənin sadə dövrəsi - Ardıcıl idarəetmənin tətbiqi dövrəsi - Laplas çevirməsi - Blok diaqram - Reaksiya müddətinin xüsusiyyətləri - Tezlik reaksiyasının xüsusiyyətləri - Lövhəniidarə edən - Kondisioner - Əsas Nyquist. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avtomatik idarəetmənin təsviri. <p>Yiyələnməlidir: Avtomatik idarəetmənin anlayışları, komponentləri və metodları və qurğuların konfiqurasiya və idarə etməsi üzrə vərdişlərə.</p>	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B20	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pnevmatik / Hidravlik Əsas Nəzəriyyə - Hava təzyiqi generatoru - Hava təmizləyici 	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4

Pnevmatika, hidravlika	<ul style="list-style-type: none"> - Pnevmatik təzyiqi idarəetmə klapanı. Axının idarəedilmə klapanı - Pnevmatik istiqamətləndirici idarəetmə klapanı. Digər klapanlar - Pnevmatik silindr - Pnevmatik motor. Sallanan aktuatorlar - Digər pnevmatik avadanlıqlar - Hidravlik təzyiqin əsasları - Hidravlik nasos - Hidravlik təzyiqi idarəetmə klapanı. İstiqamətli idarəetmə klapanı - Hidravlik axını idarəetmə klapanı. Servo hidravlik klapanı - Hidravlik aktuator - Digər hidravlik avadanlıqlar. Hidravlik yağı <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pnevmatika və hidravlikanın təsviri - Texniki təminat. <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>Avtomatika ilə bağlı pnevmatik və hidravlik idarəetmə qurğusunun strukturu və dövrə diaqramının oxunması üzrə vərdişlərə.</p>		PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B22 Elektrotehnika tətbiqləri	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İşıqlandırmanın əsasları - İşıq mənbəyi - İşıq fotometriyasının xüsusi tətbiqi - İstiliyin ötürülməsi, qurutma, məişətdə istifadə üçün nəzərdə tutulan elektrik enerjisi haqqında ilkin biliklər - Elektrik sobalar, elektrik qazanları, elektrik qaynağı - Mühərrik növü və xarakteristikası, seçilməsi və idarəedilməsi - Elektrik dəmiryolunun konstruksiyası, çeşidlənməsi və işlətmə təsisatları - Elektrik maşınları, dəmiryol mühərrikin idarəedilməsi və tormozlanması - Elektrokimya, elektroliktik kimya və batareyalar haqqında ilkin biliklər <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - İşıqlandırmanın tərtibatı - Elektrik mühərrikinin praktiki tətbiqi - Statik elektrik və radasiyanın tətbiqi - Elektromaqnit və ultrasonic dalğaların tətbiqi - Yüksək keçirici, elektro-dondurucular və lazerin tətbiqi. <p>Yiyələnməlidir:</p> <p>Elektrotexnika mühəndisliyi sahəsində tətbiqetmə metodu və nəzəri bilikləri əldə etmək və onu tətbiqi üzrə vərdişlərə.</p>	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B04 Elektrotehnika/Ele	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrotexnika üzrə biliklər; - Elektronika üzrə biliklər. <p>Bacarmalıdır:</p>	5	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4

ktronika əsaslı təcrübə	<ul style="list-style-type: none"> - Rezistor dəyərlərini yoxlamaq - Gərginlik və cərəyanı ölçmək - Y-D dövrəsini ölçmək - RLC klapanını hesablamaq - Elektrik dövrəsinin cərəyanın hesablanması qanunu - Elektrik enerjisini ölçmək - Tranzistor dövrələri yoxlamaq - Yarımkeçirici dövrələri əlaqələndirmək - Düzləndirici dövrəni hazırlamaq - Mühərrik ilə idarə edilən dövrəni hazırlamaq - DC güc sistemini hazırlamaq. <p>Yiyələnməlidir: Elektrik və elekrotexnika sahəsi üzrə əsas hesablaşma və ölçülmələr üzrə vərdişlərə.</p>		PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B09 Elektrik işləri üzrə təcrübə I	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik quraşdırma işləri üzrə əmək təhlükəsizliyi. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik kabelini qoşmaq - Açıqlı dövrəni qoşmaq - 3 istiqamətli dövrəni qoşmaq - Lampa dövrəsini qoşmaq - Sənaye məqsədli avtomatlaşdırma dövrəsini qoşmaq - Avtomatik idarəetmə sistemini hazırlamamaq - Yanğından mühafizə sistemini hazırlamaq - Lampa idarəetmə sistemini hazırlamaq - Həddən artıq yüklənməyə qarşı xəbərdarlıq siqnalını tənzimləmək - Ardıcıl motor idarəetmə sistemini hazırlamaq - Sintez idarəetmə sistemini hazırlamaq. <p>Yiyələnməlidir: Elektrik və elektrik quraşdırma işləri üzrə vərdişlərə.</p>	4	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B11 Ardıcıl idarəetm ə üzrə təcrübə I	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik dövrələri və onun qurulmasının əsasları - Elektrik dövrələrinin qurulması zamanı əmək təhlükəsizliyi qaydaları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sadə elektrik dövrəsini qurmaq - Silsilə/paralel dövrələri konfiqurasiya etmək - Başlama/dayanma dövrələri qurmaq - Özünü dayandıran dövrə qurmaq - Birinci dövrəni konfiqurasiya etmək - İki özünü dayandıran dövrəni qurmaq - Daxildən bağlanan dövrəni qurmaq. <p>Yiyələnməlidir: Elektrik dövrələrinin konfiqurasiyası və qurulması üzrə vərdişlərə.</p>	3	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM- B12 Sensor idarəete	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sensorların növləri və xarakteristikası - Fotobloklayıcıdan istifadə edən saygac. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fototranzistor eksperimenti 	4	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5

mə üzrə təcrübə	<ul style="list-style-type: none"> - Fotobloklayıcı ilə eksperiment - Fotosensor eksperimenti - Fotokonduktiv CdS elementi eksperimenti - Termistorun xarakteristikası üzrə təcrübə - IC temperature sensorunun xarakteristika eksperimenti - Yaxınlıq sensoru eksperimenti - Rütubətlik sensoru eksperimenti - İnfraqırmızı sensor eksperimenti - Təzyiq sensoru eksperimenti - Fırlanan kodlayıcı dövrə eksperimenti - Holl sensor eksperimenti - Ultrasonik sensor eksperimenti - Qaz sensorunun eksperimenti; <p>Yiyələnməlidir: Müxtəlif növ sensor və kodlayıcılarından istifadə ilə praktiki işlərin icrası üzrə vərdişlərə.</p>		PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B13 PLC üzrə təcrübə/HMI programı	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proqramın əsas dili. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - PLC proqramını quraşdırmaq, struktur - Proqram/Qoşulma, Lampa idarəetmə dövrəsi - Proqram/Qoşulma, Motor idarəetmə dövrəsi - Proqram/Qoşulma, F/R və Y-D dövrəsi - Tərtibat/Proqram, Avtomatik qapı dövrəsi - Proqram/Qoşulma, Taymer dövrəsi - Proqram/Qoşulma, Saygac dövrəsi - Proqram/Qoşulma, konveyer dövrəsi - Proqram/Qoşulma, qaldırma dövrəsi - Proqram/Qoşulma, yanğından mühafizə dövrəsi - Proqram/Qoşulma, səviyyəyə tənzimləmə sxemi - Proqram/Qoşulma, istilik sistemi - Sintez sistemi yiğmaq (dövrəni tərtib etmək) - HMI; <p>Yiyələnməlidir: PLC proqramının tərtibi və qurulması, həmçinin müxtəlif dövrələrin qurulması üzrə praktiki işlərin icrası üzrə vərdişlərə.</p>	5	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7
EAQ-İM-B18 Ardıcıl idarəetmə üzrə təcrübə II	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik dövrələri və onun qurulmasının əsasları - Elektrik dövrələrinin qurulması zamanı əmək təhlükəsizliyi qaydaları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Taymer dövrəsini qurmaq - Ardıcıl dəyişmə dövrəsini qurmaq - Dövrə, mexaniki, avtomatik dövrə konfiqurasiyasını tətbiq etmək - Asılı dövrə qurmaq - Birdüyməli başlama-dayanma dövrəsini qurmaq - Təkrarlayıcı dövrəni qurmaq - Tərs dövrəni qurmaq və konfiqurasiya etmək 	4	ÜK - 12 PK – 1 PK – 2 PK – 3 PK – 4 PK – 5 PK – 6 PK – 7

	<ul style="list-style-type: none"> - Limit açarından istifadə etməklə, dövrəni konfiqurasiya etmək. <p>Yiyələnməlidir: Müxtəlif elektrik dövrələrinin konfiqurasiyası və qurulması üzrə vərdişlərə.</p>		
EAQ-İM-B19 Rəqəmsal nəzəriyyə üzrə təcrübə	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sxem və dövlərlərin əsasları - Eksperimentlər zamanı əmək təhlükəsizliyi qaydaları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Əsas məntiqi sxem üzrə eksperiment - Bul Cəbri üzrə eksperiment - Multivibrator üzərində eksperiment - Əlavəetmə və çıxmalarla eksperiment - Dekoder və kodlayıcı dövrələrin eksperimenti - Multipleksor/demultipleksor dövrələrin eksperimenti - Boz-BCD kod çevirici dövrənin eksperimenti - 2/n bitlik komparator dövrənin eksperimenti - FF dövrənin eksperimenti - Saygac dövrənin eksperimenti. <p>Yiyələnməlidir: Rəqəmsal nəzəriyyələr üzrə müxtəlif eksperimentlərin aparılması üzrə vərdişlərə.</p>	4	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B14 Elektrik işləri üzrə təcrübə II	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik quraşdırma işləri üzrə əmək təhlükəsizliyi. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elektrik işıqlandırma lövhəsini qurmaq - İşıqlandırma avadanlığı dövrəsini qurmaq - Elektrik stansiyası dövrəsini qurmaq - İşqfor dörvəsini qurmaq - Qapı telefonunu kabelləmə işi. <p>Yiyələnməlidir: Elektrik və elektrik quraşdırma işləri üzrə vərdişlərə.</p>	4	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B23 Elektrik avadanlıqları üzrə təcrübə	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DC və sinxron generatorun işi və xarakteristikası - Elektrik avadanlıqları üzrə ölçmə işləri zamanı əmək təhlükəsizliyi qaydaları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DC motorunun işi və xarakteristika sınağı - DC generatorunun paralel iş sınağı - Sinxron generatorun işi və xarakteristika sınağı - Sinxron motorun işi və fazə sınağı - Tək fazalı induksiyalı mühərrik sarğılarının işi - Tək və üç fazalı induksiya motorunun işinin sınaqdan keçirilməsi - İnduksiya momentinin dönmə momenti və səmərəliliyinin ölçülməsi - Tək fazalı transformator sarğıları - Tək fazalı transformatörin polyarlıq və xarakteristika sınağı - Tək fazalı transformatorun paralel işi 	6	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7

	<ul style="list-style-type: none"> - Üç fazalı əlaqələndirmə və tək fazalı transformatorun işi - Motor nəzarət sınağını gücləndirmək - DC servo motora nəzarət eksperimenti - AC servo motoruna nəzarət eksperimenti - Invertor vasitəsilə indüksiya motorunun işlənməsi. <p>Yiyələnməlidir: DC və sinxron generator və mühərrik, AC və DC servo mühərriklər və tək və üç fazalı transformator satğıları üzrə vərdişlərə.</p>		
EAQ-İM-B24 Pnevmatika üzrə təcrübə	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pnevmatika sistemləri və dövrələrin əsasları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pnevmatik sistemi yoxlamaq - Silindr/klapanı yerləşdirmək - Pnevmatik dövrə üzrə təcrübə - PLC/Pnevmatik sistemi qoşmaq - Silindri idarəetmə dövrəsi üzrə təcrübə - Taymer dövrəsi üzrə təcrübə - Proqram ardıcılılığı dövrəsi - Ştamplama maşını dövrəsi üzrə təcrübə - Maşın klassifikasiya sistemi üzrə təcrübə - Sirkulyasiya sistemi üzrə təcrübə - Tətbiq sistemi üzrə təcrübə <p>Yiyələnməlidir: Pnevmatika sistemləri və dövrələrinin quraşdırma işləri üzrə vərdişlərə.</p>	5	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B25 Güç elektronikası üzrə təcrübə	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alternativ cərəyan və DC gücünün diod xarakteristikası - SCR, IGBT, TRIAC xarakteristikası. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Alternativ cərəyan və DC gücünün diod xarakteristika sınağı - Tək fazalı yarım dalgalı düzləndirmə R yüklemə sınağı - Tək fazalı yarım dalğa düzləndirmə R-L eksperimenti - Tək fazalı tam dalğa düzləndirmə R yüklemə testi - Tək fazalı tam dalğa düzləndirmə R-L yüklemə eksperimenti - SCR xarakteristika sınağı - IGBT xarakteristika sınağı - TRIAC xarakteristika sınağı - Günəş enerjisindən istifadə etməklə küçə lampasını idarə etmə eksperimenti - İnsan bədənin sensorlarından istifadə etməklə işığı idarəetmə eksperimenti - Günəş enerjisinin artırılması və yüklemə eksperimenti - PWM invertorunun yük eksperimenti - Tək fazalı yarım dalğa fazasını idarəetmə eksperimenti 	3	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7

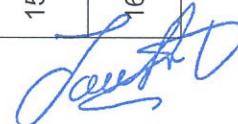
	Yiyələnməlidir: Güç elektronikası üzrə müxtəlif eksperimentlərin aparılması üzrə vərdişlərə.		
EAQ-İM-B26 Elektrik CAD	<p>Bilməlidir:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CAD, əsas alət və elementləri və müxtəlif sistemlərin qurulmasının əsasları. <p>Bacarmalıdır:</p> <ul style="list-style-type: none"> - CAD işə başlatmaq - Seçimləri təyin etmək - Koordinat sistemi üzrə təcrübə - Əmrlər üzrə təcrübə - Formaları müəyyən etmək - Redaktə etmək - Mətni yazmaq - Şkalaları yazmaq - Ardıcılığın diaqramı üzrə təcrübə - Paylama panelini çəkmək - Tam xətti diaqram çəkmək - İşıqlandırma sistemini çəkmək - Tətbiq diaqramını çəkmək <p>Yiyələnməlidir: CAD alət və elementlərindən istifadə etməklə müxtəlif diaqram, panel və sistemlərin çəkilməsi üzrə vərdişlərə.</p>	4	ÜK - 12 PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-İM-B27 Layihə təcrübəsi	<p>Layihə ilə bağlı təcrübi tapşırıqlar təhsil programı üzrə məniməsənilmiş səriştələr nəzərə alınaraq müəyyənləşdirilir və müəllim rəhbərliyi altında tələbələr tərəfindən sərbəst həyata keçirilir. Tələbələr verilmiş tapşırıqlardan birin seçilir, həyata keçirir nə nəticələrin təqdimatını edirlər.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tədris edilmiş modullar üzrə praktiki bacarıqlar icra ediləcək layihələrin seçimi; - Layihələrin icra mexanizminin planlaşdırılması və icrası; - Layihənin məhdud zaman çərçivəsində planlaşdırmaq və tamamlamaq; - Layihələrin icra nəticələrinin testi və təhvil verilməsi; - Layihə üzrə praktiki həllərin tapılması və icrası; 	9	PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7
EAQ-TE-B00 Təcrübələr	Bu bölümə aid olanların öyrənilməsi nəticəsində təhsil alan subbakalavr:	30	
EAQ-İT-B01 / B02 / B03 İstehsalat təcrübəsi- 1 / 2 / 3	<ul style="list-style-type: none"> - qazanılmış nəzəri biliklərin təcrübələr keçirilən müəssisələrdə tətbiqinin mütərəqqi üsul və metodlarını bilməlidir; - konkret ixtisas sahəsinin təşkili və idarə olunması metodlarını, qaydalarını, prinsiplərini və onların praktiki aprobasiyasını bacarmalıdır; - nəzəri sahədə əldə etdikləri bilikləri praktikaya tətbiq etməyi, onların nəticələrini ümumiləşdirməyi və sistemləşdirmək vərdişlərinə yiyələnməlidir. 	35	PK - 1 PK - 2 PK - 3 PK - 4 PK - 5 PK - 6 PK - 7

	EAQ-İT-B01 / B02 İstehsalat təcrübəsi 1 və 2 təhsil müəssisəsinin laboratoriya şəraiti nəzərə alınmaqla praktiki laboratoriya dərsləri ilə əvəz edilə bilər.		
	Kreditlərin ümumi cəmi:	180	

- 3.2. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisasının təhsil programını mənimsəmək üçün ayrılan ümumi həftələr -143-dır, o cümlədən:
- nəzəri təlim üçün 80;
 - imtahan sessiyaları üçün 13.5;
 - təcrübələr üçün 24;
 - tətillər üçün 23;
 - yekun dövlət attestasiyası üçün 2.5;
- 3.3. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisası üzrə təhsil programı aşağıdakı tədris-metodiki sənədlər əsasında həyata keçirilməlidir:
- nümunəvi tədris planı;
 - işçi tədris planı;
 - istehsalat təcrübələrinin keçirilməsinə, tələbələrin yekun dövlət attestasiyasına dair metodik göstərişlər;
 - modul və fənn proqramları;
 - modul və fənlər üzrə işçi-tədris proqramları;
 - modul və fənlər üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsinin cədvəli;
 - dərsliklər, əyani vasitələr, təklif olunan ədəbiyyatın siyahısı;
 - nəzəri və praktiki məşğələlərin planı;
 - modul və fənnin öyrənilməsi ilə bağlı tövsiyələr;
 - laborator və qrafik işlərin yerinə yetirilməsinə, istehsalat təcrübələrinin yekunları barədə hesabatların hazırlanmasına dair metodiki tövsiyələr.
- 3.4. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisası üzrə subbakalavr dərəcəsi verən yüksək peşə təhsili pilləsi üzrə təhsil programını həyata keçirən peşə təhsili müəssisələri aşağıdakı hüquqlara malikdirlər:
- tələbə üçün programda nəzərdə tutulmuş illik orta dərs yükü həddini və təlimin, minimum məzmununu saxlamaqla təhsil materialının mənimsənilməsinə ayrılmış saatların həcmi modul bölgümləri arasında 5%, modul bölgümləri daxilində isə 20%-ə qədər dəyişmək;
 - seçmə modulların siyahısını, onların tədris ardıcılığını, dərs növləri üzrə saatların miqdarını müəyyən etmək;
 - peşə təhsili müəssisələri seçmə modulları müxtəlif bloklar şəklində təklif edə bilər. Bu bloklara daxil olan modullar mümkün qədər müvafiq ixtisaslar üzrə subbakalavr proqramlarına istiqamətləndirilməlidir;
 - hər semestrdə nəzəri təlim müddəti (sonuncu semestr istisna olmaqla) 15 həftədir;
 - təhsil dövründə tələbənin məcburi auditoriya dərsləri bir qayda olaraq həftədə 35 saatla qədər müəyyənləşdirilir.

4. Tədris prosesinin planı

Sıra sayı	Modulların (fənlərin) şifri	Modulların (fənlərin) adı	Kreditin sayı	Ümumi saatlar	Auditoriyadan kənar saatlar	Auditoriya saatları	Nəzəri dərslər	Praktiki məşğələ	O cümlədən	Prerekvizit fənlərin şifri	Tədrisi nəzərdə tutulan semestr	Həftəlik dərs yüksəti
1	BM-B00	Humanitar və baza modulları böltümü	43	1290	630	660	300	360				
1	HBM-B01	Azərbaycan tarixi	5	150	90	60	30	30		P1	4	
2	HBM-B02	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	4	120	60	60	30	30		P1	4	
3	HBM-B03	İnformasiya texnologiyaları I	2	60	30	30	15	15		P1	2	
4	HBM-B04	İnformasiya texnologiyaları II	2	60	30	30	15	15	HBM-B03	Y1	2	
5	HBM-B05	İnformasiya texnologiyaları III	2	60	30	30	15	15	HBM-B04	P2	2	
6	HBM-B06	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya I	3	90	45	45	15	30		P1	3	
7	HBM-B07	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya II	3	90	45	45	15	30	HBM-B06	Y1	3	
8	HBM-B08	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya III	3	90	45	45	15	30	HBM-B07	P2	3	
9	HBM-B09	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya IV	3	90	45	45	15	30	HBM-B08	Y2	3	
10	HBM-B10	Texniki hesab I	2	60	30	30	15	15		P1	2	
11	HBM-B11	Texniki Hesab II	2	60	15	45	15	30	HBM-B10	Y1	3	
12	HBM-B12	Fərdi inkişaf və karyera planlaşması	3	90	30	60	30	30		Y2	4	
13	HBM-B13	Layihə idarə edilmesi	3	90	45	45	15	30		P3	3	
	HBMS-B00	<i>Humanitar və baza modulları böltümü üzərə seçmə modulları</i>					90			Y2, P2	6	
15	HBM-B12 HBM-B13 HBM-B14	1. Etika və estetika (İşgüzar Etika) 2. Estetika və Mədəni Ifadə 3. STEM	3	90	45	45	30	15		P2	3	
16	HBM-B15 HBM-B16	1. Sahibkarlığın əsasları və biznesə giriş 2. İstehsalatın idarə edilməsi	3	90	45	45	30	15		Y2	3	

		İxtisasın peşə hazırlığı modulları		102	3060	1085	1975	720	1255	
II EAQ-İM-B00		bölmü								
1	EAQ-İM-B01	Elektrik dövre nezeryeleri	3	90	15	75	75			P1 5
2	EAQ-İM-B02	Elektromaqnetizm	3	90	30	60	60			P1 4
3	EAQ-İM-B03	Elektrik avadanlığı I	3	90	30	60	60			P1 4
4	EAQ-İM-B04	Elektroteknika/Elektronika əssasi təcrübə	5	150	45	105				P1 7
5	EAQ-İM-B05	Texniki rəsmxətt	3	90	30	60	30			Y1 4
6	EAQ-İM-B06	Elektroenergetika mühəndisliyi	3	90	30	60	60			Y1 4
7	EAQ-İM-B07	Elektrik quraşdırma işləri	3	90	30	60	60			Y1 4
8	EAQ-İM-B08	Sensor şəbəkələr mühəndisliyi	3	90	30	60	60			Y1 4
9	EAQ-İM-B09	Elektrik işləri üzrə təcrübə I	4	120	45	75				Y1 5
10	EAQ-İM-B10	Alternativ enerji mühəndisliyi	3	90	30	60	60			P2 4
11	EAQ-İM-B11	Ardicili idarəetmə üzrə təcrübə I	3	90	30	60	60			P2 4
12	EAQ-İM-B12	Sensor idarəetmə üzrə təcrübə	4	120	45	75				P2 5
13	EAQ-İM-B13	PLC üzrə təcrübə/HMI programı	5	150	60	90				P2 6
14	EAQ-İM-B14	Elektrik işləri üzrə təcrübə II	4	120	45	75				EAQ-İM-B09 P2 5
15	EAQ-İM-B15	Avtomatik idarəemə	3	90	45	45				P2 3
16	EAQ-İM-B16	Rəqəmsal dövrlər	3	90	15	75				Y2 5
17	EAQ-İM-B17	Güç elektronikası	3	90	30	60				Y2 4
18	EAQ-İM-B18	Ardicili idarəetmə üzrə təcrübə II	4	120	30	90				Y2 6
19	EAQ-İM-B19	Rəqəmsal nəzəriyyə üzrə təcrübə	4	120	45	75				Y2 5
20	EAQ-İM-B20	Pnevmatika, hidravika	3	90	45	45				P3 3
21	EAQ-İM-B21	Elektrotehnika tətbiqləri	3	90	45	45				P3 3
22	EAQ-İM-B22	Elektroteknika tətbiqləri	3	90	45	45				P3 7
23	EAQ-İM-B23	Elektrik avadanlıqları üzrə təcrübə	6	180	75	105				P3 6
24	EAQ-İM-B24	Pnevmatika üzrə təcrübə	5	150	60	90				P3 5
25	EAQ-İM-B25	Güç elektronikası üzrə təcrübə	3	90	15	75				P3 5
26	EAQ-İM-B26	Elektrik CAD	4	120	45	75				P3 5
27	EAQ-İM-B27	Layihə təcrübəsi	9	270	95	175				Y3 35

III	EAQ-İMS-B00	İktisasin peşə hazırlığı üzere seçmeler fenler							
IV	EAQ-İT-BOO	İstehsalat tecrübesi bölümü	35	1050	90	960	960	960	Y1, Y2, Y3
1	EAQ-İT-B01	İstehsalat tecrübesi-1	7	210	10	200	200	200	Y1
2	EAQ-İT-B02	İstehsalat tecrübesi-2	7	210	10	200	200	200	Y2
3	EAQ-İT-B03	İstehsalat tecrübesi-3	21	630	70	560	560	560	Y3
									40

Leah

5. “Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı” ixtisası üzrə subbakalavr hazırlığını həyata keçirən peşə təhsili müəssisəsinin maddi-texniki bazası və kadr potensialı

5.1. Maddi-texniki baza:

- təhsil programını həyata keçirən peşə təhsili müəssisəsi subbakalavr hazırlığını təmin edən maddi-texniki bazaya (emalatxanalar, kabinetlər, laboratoriyalar, sinif otaqları, idman zalları, kitabxana və oxu zalları və s.) malik olmalıdır. Maddi-texniki baza qüvvədə olan inşaat normalarına, sanitar və gigiyenik qaydalarına uyğun olmalıdır.

Sinif otaqları və kabinetlər:

- Dillər və ədəbiyyat
- Riyaziyyat
- Texniki rəsmxətt
- Kompüter kabinetləri
- Metodiki kabinet
- Elektronika və elektrik mühəndisliyi ixtisas kabinetləri və təlim tədris setləri

Emalatxana və Laboratoriyalar:

- Xarici dil
- İKT
- Elektroteknika və energetika üzrə emalatxanalar

Kitabxana, internet şəbəkəsinə çıxışlı olan oxucu zalı

İdman kompleksi

Akt zalı

5.2. Kadr potensialı:

Peşə təhsili müəssisəsi müvafiq ixtisas üzrə ali və orta ixtisas təhsili olan kadrlarla və ya 5 ildən çox peşəkar əmək təcrübəsinə malik kadrlarla təmin olunmalıdır.

Peşə təhsili müəssisələrində təhsilverənlərin keyfiyyət göstəricilərinə aşağıdakılardaxıldır:

- öz fəaliyyətlərində innovativ təlim, informasiya-kommunikasiya, müasir texnika, yeni istehsal və pedaqoji texnologiyalardan istifadə etməli;
- təhsilverənlər ali və ya orta ixtisas təhsilli olmaqla yanaşı müəyyən istehsalat və pedaqoji təcrübəyə malik olmalı;
- mütəmadi olaraq öz bilik və bacarıqlarını artırmaq üçün müəyyən olunmuş müddətdə və qaydada ixtisasartırmadan keçməlidirlər.

6. Tədris prosesinin forma və metodları

- 6.1 Tədris formal təhsil formasında həyata keçirilir. Təhsilalma forması əyanıdır. 030409 «Sənaye və mülki binalarda elektrik avadanlıqlarının quraşdırılması və istismarı» ixtisas üzrə tələbələrin təhsili kredit sisteminə uyğunlaşdırılmış tədris plan və proqramları əsasında həyata keçirilir.
- 6.2. Tədris prosesində müxtəlif tədris-təlim metodlarından istifadə olunur (nəzəri, praktiki, laborator məşğələləri və s.). Bununla yanaşı təhsil alanların yaradıcı fəaliyyətinə imkan verən, tədqiqatçılıq bacarıqlarını stimullaşdırın yanaşmalara geniş yer ayrılmalıdır. Yeni pedaqoji texnologiyaları və müasir interaktiv təlim metodlarını əks etdirən dərs-ekskursiya, dərs-yarış, dərs-müzakirə, dərs-disput kimi qeyri-standart tədris yanaşmalarından istifadəyə üstünlük verilməli, təlim prosesinin çəvikliyini təmin edən müxtəlif iş formalarından (kollektiv iş, qruplarla iş, cütlərlə iş, fərdi iş) istifadə olunmalıdır. Təlim prosesində dialoqa, məntiqi və tənqidi təfəkkürü inkişaf etdirən, yaradıcı fəaliyyətə əsaslanan feal və interaktiv metodlardan istifadə edilməlidir. Tədris prosesində həmçinin SƏT (Səriştə Əsaslı Tədris) və layihə metodlarından da aktiv istifadə edilməlidir.
SƏT (Səriştə Əsaslı Tədris) Metodu:
- (1) Müəllim təkcə təhsilverən olaraq deyil həm də fasilitator rolunu, tələbələr isə sərbəst şəkildə öyrənen təhsilalan rolunu yerinə yetirir. Nəzəri dərslər üçün optimal sinif ölçüsü 20 tələbə, təcrübə dərsi üçün 10 tələbə və kompetensiya təcrübəsi üçün kiçik qrup (2 ~ 5 tələbə) təşkil edir.
 - (2) Nəzəri dərslər üçün təhsilverən mühazirə, sual-cavab, proyektorundan istifadə etməklə təqdimat, müzakirə metodu və digər üsullardan istifadə edərək tələbələrə dərsi tədris edə bilər.
 - (3) Müəllimlər tələbələrə dərsi tədris etdikləri zaman, yarımil ərzində bir səriştəyə və ya alt-səriştəyə aid mövzuların tədrisində "blok sistemi"ni tətbiq edə bilərlər. Tələbələr səriştə üzrə mövzusuları bitirdikdən sonra npvbəti "blok" sistemində keçə bilərlər. Bu sistem tələbələrə nisbətən böyük bir səriştələri səmərəli şəkildə və uğurla əldə etməsinə imkan verir.

Layihə Metodu

- (1) Sınıfdə tələbələr 2 ~ 5 tələbədən ibarət kiçik qruplara bölündür və yerinə yetirilməsi üçün tapşırıqlar müəyyən edilir. Proses, rol təyinatı və cədvəl də daxil olmaqla layihə planını hazırlanır. Lazımı materialları hazırlanır.
- (2) Proses zamanı müəllimin nəzarəti altında peşə təhsili müəssisəsinin avadanlıqları, alətləri və vasitələrindən istifadə edilir. Tələbələr layihənin nəticəsinə dair təqdimati digər tələbələrə təqdim edir. Qiymətləndirmə meyarlarına görə layihənin nəticəsini müəllim qiymətləndirir. Layihəyə aid müəyyən işləri və nəticələri təhsil müəssisəsinin məhsul sərgisində nümayiş etdirilir.

7. Yekun dövlət attestasiyasına qoyulan tələblər və qiymətləndirmə

- 7.1. Tələbələrin qiymətləndirilməsi Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin KQ-06 nömrəli qərarı ilə təsdiq olunmuş "Peşə təhsili pilləsində təhsilalanların attestasiyasının aparılması Qaydası" sənədində qeyd olunmuş formada həyata keçirilir. Subbakalavriat səviyyəsində ixtisaslar üzrə təhsil proqramları təhsilalanların dövlət attestasiyası ilə yekunlaşır.
- 7.2. Tədris planının bütün şərtlərini yerinə yetirmiş, o cümlədən nəzərdə tutulmuş attestasiyalardan müvəffəq qiymət almış tələbə üçün təhsil müddətində əldə etdiyi nəticələrə uyğun olaraq ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (ÜOMG) hesablanır. ÜOMG tələbənin təhsil proqramını mənimsemə səviyyəsinin göstəricisidir və diploma əlavəyə daxil edilir. ÜOMG modul/fənlər üzrə toplanan balların həmin modul/fənnə görə qazanılan kreditlərə hasilləri cəmlerinin tədris planında nəzərdə tutulan müvafiq kreditlərin cəminə olan nisbəti kimi müəyyənləşdirilir:

$$\text{ÜOMG} = \frac{b_1+k_1^*+b_2k_2^*+b_3k_3^*+\dots+bnkn^*}{k_1+k_2+k_3+\dots+kn}$$

b₁, b₂, ..., b_n - tələbənin modullar (fənn) üzrə yiğdiyi ballar

k₁, k₂, ..., k_n - modullara tədris planında nəzərdə tutulan müvafiq kreditlər

k₁^{*}, k₂^{*}, ..., k₃^{*} - modullar üzrə qazanılmış kreditlər (əgər tələbə imtahandan müvəffəq qiymət almazsa o, krediti qazanmamış hesab edilir və bu əmsal «0» sıfır olur)

- 7.3. Subbakalavriat səviyyəsində tələbələrin topladığı kreditlərin sayı 180 olmalıdır. İxtisaslar üzrə təhsil proqramlarında nəzərdə tutulmuş kreditləri toplayan tələbə həmin proqramı mənimseməş hesab edilir. Peşə təhsili müəssisələrində subbakalavriat səviyyəsinə uyğun yüksək peşə təhsili proqramı üzrə tədris planını tam yerinə yetirmiş şəxslərə yekun Dövlət Attestasiya Komissiyasının qərarı əsasında "subbakalavr" peşə-ixtisas dərəcəsi verilir.